

24 Σεπτεμβρίου: Παγκόσμια ημέρα έρευνας για τον καρκίνο

Από το 2017, η 24η Σεπτεμβρίου έχει καθιερωθεί ως παγκόσμια ημέρα έρευνας για τον καρκίνο. Το γεγονός αυτό ξεκίνησε ως πρωτοβουλία 11 διεθνών εταιρειών ογκολογίας και οργανισμών έρευνας για τον καρκίνο για την ανάδειξη της σημασίας της έρευνας για τον καρκίνο και της συνεισφοράς της στην βελτίωση της επιβίωσης και της ποιότητας ζωής των ασθενών με καρκίνο.

Οι Καθηγητές της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, **Θεοδώρα Ψαλτοπούλου**, **Μιχάλης Λιόντος**, **Φλώρα Ζαγουρή** και **Θάνος Δημόπουλος** (Πρύτανης ΕΚΠΑ), αναφέρουν ότι ο καρκίνος θα αποτελεί τα επόμενα χρόνια την κυριότερη αιτία θανάτου παγκοσμίως σύμφωνα με τη Διεθνή Επιτροπή Έρευνας για τον καρκίνο (IARC). Υπολογίζεται ότι το 2030 θα διαγνωσθούν περίπου 21 εκατομμύρια νέες περιπτώσεις καρκίνου παγκοσμίως και θα καταγραφούν 13 εκατομμύρια θάνατοι από τη νόσο αυτή. Αποτελεί επομένως ο καρκίνος ένα μείζον πρόβλημα δημόσιας υγείας που αναμένεται να επιταθεί καθώς αυξάνει το προσδόκιμο επιβίωσης των ανθρώπων. Είναι επομένως επιτακτική ανάγκη να επενδύσουμε στις προσπάθειες πρόληψης, έγκαιρης διάγνωσης και αντιμετώπισης της νόσου ώστε να μειωθεί η ιδιαίτερα μεγάλη επίπτωση της στη δημόσια υγεία σε όλες τις χώρες του κόσμου.

Μεταξύ των διεθνών οργανισμών που ασχολούνται με την έρευνα και τη θεραπεία του καρκίνου, είναι κοινή διαπίστωση ότι είναι απαραίτητη η διεθνή συνεργασία, η ενίσχυση της έρευνας, η εξασφάλιση της διάχυσης της ερευνητικής πληροφορίας στο μέγιστο δυνατό βαθμό και η εκπαίδευση νέων βασικών και κλινικών ερευνητών για την βέλτιστη αντιμετώπιση του καρκίνου. Ήδη έχει υπάρξει σημαντική πρόοδος σε διάφορους τομείς. Ο εμβολιασμός για τον ιό HPV είναι ένα από τα παραδείγματα καθώς μπορεί να αποτρέψει την εμφάνιση καρκίνου τραχήλου της μήτρας αλλά και άλλων νεοπλασιών που σχετίζονται με την μόλυνση από τον HPV. Και μπορεί η επίπτωση της νόσου να μειώνεται στον Δυτικό κόσμο, αλλά ο καρκίνος τραχήλου της μήτρας αποτελεί μια από τις κυριότερες αν όχι την πρώτη αιτία θανάτου σε πολλές χώρες της υποσαχάριας Αφρικής και της νοτιοανατολικής Ασίας. Αντίστοιχα, στο πεδίο της θεραπευτικής του καρκίνου είναι πλέον διαθέσιμες νέες στοχεύουσες θεραπείες και ανοσοθεραπείες που έχουν αυξήσει σημαντικά την επιβίωση των ασθενών.

Όλα τα παραπάνω έχουν μια κοινή συνιστώσα: την ερευνητική προσπάθεια πολλών ετών τόσο σε βασικό όσο και σε κλινικό επίπεδο που απαιτείται ώστε όλες αυτές οι καινοτομίες να φτάσουν στην κλινική πράξη. Φυσικά, η καινοτομία δεν είναι αποτέλεσμα μεμονωμένων ατόμων αλλά της συλλογικής προσπάθειας και συνεργασίας μεταξύ των επιστημόνων από διάφορες χώρες του κόσμου. Ίσως ένας από τους τομείς που αποτυπώνουν καλύτερα την συνεργατική αυτή προσπάθεια είναι οι πολυκεντρικές κλινικές μελέτες που αξιολογούν την αποτελεσματικότητα και την ασφάλεια των νέων φαρμάκων και διεξάγονται ταυτόχρονα σε πολλές χώρες του κόσμου. Η Ελλάδα είναι από τις χώρες με ιδιαίτερη συμμετοχή στο πεδίο των κλινικών μελετών και τα τελευταία χρόνια, Έλληνες ερευνητές συγκαταλέγονται μεταξύ των κορυφαίων παγκοσμίως.

Όταν ανακηρύχθηκε η 24^η Σεπτεμβρίου ως Παγκόσμια Ημέρα Έρευνας για τον καρκίνο, οι διεθνείς οργανισμοί που συμμετείχαν, έθεσαν πέντε στόχους για να επιτευχθούν ως το 2025:

1. Την ενίσχυση της ενημέρωσης για την σημασία της έρευνας για τον καρκίνο
2. Την εξασφάλιση επαρκούς και συνεχούς χρηματοδότησης για τη διεξαγωγή της
3. Την ενθάρρυνση της διεθνούς συνεργασίας
4. Την εκπαίδευση σε ερευνητικές στρατηγικές
5. Την ανάπτυξη υποδομών έρευνας για τον καρκίνο σε όλες τις χώρες

Προφανώς, η προσπάθεια επίτευξης αυτών των στόχων είναι διαρκής. Τα τελευταία χρόνια όμως, υπήρξαν και αρκετές προκλήσεις με κυριότερη την πανδημία COVID-19 που επιβράδυνε την ερευνητική προσπάθεια σχεδόν σε όλες τις χώρες του κόσμου και ανέδειξε σε μεγάλο βαθμό τις αδυναμίες των συστημάτων υγείας αλλά και τις ανισότητες που υπάρχουν μεταξύ των χωρών. Καθώς όμως έχουμε μάθει να διαχειριζόμαστε καλύτερα τις συνέπειες της πανδημίας COVID-19, η φετινή παγκόσμια ημέρα εστιάζει στην ενίσχυση της έρευνας για την πρόληψη και την έγκαιρη διάγνωση του καρκίνου.